

B I B L I O G R A F I E

- AB *The Anchor Bible-Genesis, Introduction, Translation and Notes by E. A Speiser, New-York, 1964.*
- ARGHEZI Tudor Arghezi, *Scrieri*, I, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1962.
- ARVINTE, DT. ENTLEHN *Die deutschen Entlehnungen in den rumänischen Mundarten (nach den Angaben des Rumänischen Sprachatlases)*, Akademie Verlag, Berlin, 1971.
- BAILLY A. Bailly, *Dictionnaire grec-français*, Paris, 1950.
- BARBU Ion Barbu, *Poezii*, ediție îngrijită de Romulus Vulpescu, Editura Albatros București, 1970.
- BIBLIA 1795 *Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură a legii vechi și a ceii noao*, Blaj, 1795.
- BHH *Biblisch-historisches Handwörterbuch*, ediția B. Reicke / L. Rost, Göttingen, 1962—1979.
- BB ; BIBLIA 1688 *Biblia, adecă Dumnezeiasca Scriptură ale cei vechi și ale cei noao lège*, Mitropolia Bucureștilor, 1688.
- BB 1688 —1988 *Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament. Tipărită întă la 1688 în timpul lui Șerban Vodă Cantacuzino, Domnul Țării Românești. Relipărită după 300 de ani în facsimil și transcriere cu aprobarea Sfintului Sinod și cu binecuvîntarea Prea Fericitului Părinte Teocifl, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1988.
- BIBLIA 1968/1975 *Biblia sau Sfinta Scriptură*, Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1968/1975.
- BJ *La Bible de Jérusalem*, traduit en français sous la direction de l'Ecole Biblique de Jérusalem. Nouvelle édition entièrement revue et augmentée, Paris, CERF, 1988.
- BLAGA Lucian Blaga, *Opere*, I—III, ediție critică și studiu introductiv de George Gană, Editura Minerva, Bucureşti, 1982—1986.
- BLASS / DEBRUNNER Fr. Blass / A. Debrunner, *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*, ediția R. Rehkopf, Göttingen, 1975.
- BOTTA Dan Botta, *Scrieri*, ediție îngrijită de Dolores Botta, prefată de Ion Biberti Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1968.
- CANT. DIV. Dimitrie Cantemir, *Divanul sau gîlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul*, Iași, 1698.
- CARTOJAN 1974 N. Cartojan, *Cărțile populare în literatura română*, Bucureşti, 1974.
- CARTOJAN 1980 N. Cartojan, *Istoria literaturii române vechi*, postfață și bibliografii finale de Dan Simionescu, prefată de Dan Zamfirescu, Editura Minerva, Bucureşti, 1980.
- CDDE I.-A. Candrea-Ov.Densusianu, *Dicționarul etimologic al limbii române. Elementele latine*, Bucureşti, 1914.
- CHASSANG A. Chassang, *Dictionnaire grec-français*, Paris (fără an).
- CIOBANU Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, I, Academia Română, Monitorul oficial, Bucureşti, 1947.

- CHEVALIER /
GHEERBRANT J. Chevalier / A. Gheerbrant, *Dictionnaire des symboles*, ediția Marian Berlewi, Paris^s, 1973.
- CILL *Contribuții la istoria limbii române literare în secolul al XIX-lea*, vol. I – III, București, 1956, 1958, 1962.
- CIORANESCU, DER Alejandro Cioranescu, *Diccionario Etimológico Rumano*, Universidad de La Laguna, Tenerife-Madrid, 1958.
- CODRESCU Teodor Codrescu, *Uricariul*, partea I, Iași, Tipografia Buciumului Român, 1852.
- COR. PS. Coresi, *Psaltirea slavo-română*, Ediție Stela Toma, București, 1976.
- COSTIN O. Miron Costin, *Opere*, ediție critică cu un studiu introductiv, note, comentarii, variante, indice și glosar de P.P. Panaitescu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958.
- CUV. *Cuvîntu înainte cătră ci <ti>tori*, ms. 45.
- DA *Dicționarul limbii române*, Academia Română, București, 1913 – 1948.
- DENSUSIANU ILR II Ovid Densusianu, *Istoria limbii române*, vol. II, *Secolul al XVI-lea*, ediție îngrijită de J. Byck, Editura Științifică, București, 1961.
- DENSUSIANU 1936 Ovid Densusianu, *Limba română în secolul al XVI-lea* (curs litografiat), București, 1935 – 1936.
- DENSUSIANU O. Ovid Densusianu, *Opere*, III, ediție critică și comentarii de Valeriu Rusu, *Limba română în secolul al XVI-lea, Evoluția estetică a limbii române*, Editura Minerva, București, 1977.
- DEX *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei Române, București, 1975.
- DLR *Dicționarul limbii române*, Editura Academiei Române, București, 1965 urm.
- DLRLV Mariana Costinescu, Magdalena Georgescu, Florentina Zgraon, *Dicționarul limbii române literare vecchi (1640 – 1780). Termeni regionali*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987.
- DOINAŞ Ștefan Aug. Doinaș, *Versuri*, Editura Eminescu, București, 1972.
- DOS. PAR. Dosoftei, *Paremile presle an*, Iași, 1683.
- DOSOFTEI, O. Dosoftei, *Opere I, Versuri*, ediție critică de N.A. Ursu, studiu introductiv de Al. Andriescu, Editura Minerva, București, 1978.
- ELIADE 1942 Mircea Eliade, *La mandragore et les mythes de la „naissance miraculeuse“* în „Zalmoxis“, III, 1942, p. 1 – 48.
- ELIADE – 1943 M. Eliade, *Insula lui Euthanasius*, București, 1943.
- ELIADE 1964 M. Eliade, *Traité d'histoire des religions*, Paris, 1964.
- ELIADE 1980 Mircea Eliade, *De la Zalmoxis la Genghis-Han, studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și Europei Orientale*, Editura Științifică și Encyclopedică, București, 1980.
- ELIADE 1981 M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, I – III, traducere de Cesar Baltag, Editura Științifică și Encyclopedică, București, 1981 – 1988.
- EMINESCU Mihai Eminescu, *Opere*, ediție critică îngrijită de Perpessicius, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1939.
- ERNOUT-MEILLET A. Ernout et A. Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, Quatrième édition, Paris, 1959.
- EU *Die Bibel-Altes und Neues Testament*, Einheitsübersetzung, Freiburg-Basel-Wien, 1980.
- EWUR Lajos Tamás, *Etymologisch-historisches Wörterbuch der ungarischen Elemente im Rumänischen. Unter Berücksichtigung der Mundartwörter*, Budapest, 1966.
- FRANKF. *Divinae Scripturae*, Francofurti, MDXCVII.
- FRISK, GEW Hjalmar Frisk, *Griechisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, I, 1960, II, 1970.

- GASTER M. Gaster, *Literatura populară română*, ediție, prefață și note de Mircea Anghelescu, Editura Minerva, București, 1983.
- GESENIUS W. Gesenius, *Hebräisches und Grossaramäisches Handwörterbuch über das AT*, ediția F. Buhl, Berlin-Göttingen-Heidelberg, 1962.
- GHEȚIE, BDRL Ion Gheție, *Baza dialectală a românei literare*, Editura Academiei Române, București, 1975.
- GHEȚIE 1972 Ion Gheție, *Biblia de la București și procesul de unificare a limbii române literare*, în *Studii de limbă literară și filologie*, II, Editura Academiei Române, București, 1972.
- GHEȚIE-MAREŞ, GR. DR. Ion Gheție, Al. Mareș, *Graiurile daco-române în secolul al XVI-lea*, Editura Academiei Române, București, 1974.
- GN *Die Bibel im heutigen Deutsche. Die Gute Nachricht des Alten und Neuen Testaments*, Stuttgart ², 1982.
- GRECEANU Radu Greceanu, *Începătura istoriei vieșii luminatului și preacreștinului domnului Tării Românesti, Io Constandin Brîncoveanu Basarab-Voievod, dă cind Duminezeu cu domnia l-a încoronat, pentru vremile și întimplările ce în pămintul acesta în zilele mării sale s-au întimplat*, în *Cronicari munteni*, II, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- HATCH / REDPATH E. Hatch / H.A. Redpath, *A Concordance to the Septuagint and the Other Greek Versions of the Testament (Including the Apocryphal Books)*, Graz, 1954.
- HELIADE *Biblia Sacra que coprinde vechiul și nouul Testament, tradusă din hellenesce după a quellor septedeci de I. Heliade Rădulescu*, Paris, 1858.
- HELIADE O I. Heliade Rădulescu, *Opere*, I, ediție critică de Vladimir Drimba, cu un studiu introductiv de Al. Piru, Scriitori români, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- HEM B.-Petricicu Hasdeu, *Elymologicum magnum Romaniae. Dictionarul limbii istorice și poporane a românilor*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Grigore Brâncuș, Editura Minerva, București, 1972–1976.
- HERODOT Herodot, *Istoriei*, ediție îngrijită de Liviu Onu și Lucia řapcaliu, prefață, studiu filologic, note și glosar de Liviu Onu, indice de Lucia řapcaliu, Editura Minerva, București, 1984.
- ILR *Istoria literaturii române*, I, *Folclorul. Literatura română în perioada feudală (1400–1780)*, Editura Academiei Române, București, 1964.
- IORGА, 1915–1916 N. Iorga, *În legătură cu Biblia de la 1688 și Biblia de la 1667 a lui Nicolae Milescu*, în AAR, istorie, 1, II, t. XXXVIII, 1915–1916.
- IORGА, 1925 Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești*, I, ediția a II-a, Editura librăriei Pavel Suru, București, 1925.
- IORGА, 1985 N. Iorga, *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică* (după note stenografice ale unui curs), ediție îngrijită, note și indici de Rodica Rotaru prefață de Ion Rotaru, Editura Minerva, București, 1985.
- IVĂNESCU, ILR G. Ivănescu, *Istoria limbii române*, Editura Junimea, Iași, 1980.
- IVĂNESCU, PROBL. G. Ivănescu, *Problemele capitale ale vechii române literare*, Extras din Buletinul Institutului de Filologie Română, Iași, vol. XI–XII (1944–1945), Iași, 1948.
- IVIREANUL Antim Ivireanul, *Predici*, ediție critică, studiu introductiv și glosar de G. řtrempl, Editura Academiei Române, București, 1962.
- JOHANNESOHN M. Johannesson, *Das biblische καὶ ἐγένετο und seine Geschichte*, Göttingen, 1926.
- KJV *The Holy Bible-Authorized King James Version*, Miami, 1986.
- KRAUSS, TREPP. WB. Fr. Krauss, *Treppener Wörterbuch. Ein Beitrag zum Nordsiebenbürgischen Wörterbuch*, Marburg, 1970.
- KRAUSS, HWSPR. Fr. Krauß, *Wörterbuch der nordsiebenbürgischen Handwerkssprachen*, Siegburg, 1957.
- KLUGE, EWDS ¹⁹ Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 19. Auflage, bearbeitet von Walther Mitzka, Berlin, 1963.

- L 1679 Dosoftei, *Dumnezeiasca liturghie*, 1679, ediție critică de N.A. Ursu, cu un studiu introductiv de Înalți Prea Sfințitul Teocist, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei, Iași, 1980.
- L – S H.G. Liddell / R. Scott, *Greek-English Lexicon*, Oxford, 1958.
- LThK *Lexikon für Theologie und Kirche*, ediția J. Höfer / K. Rahner, Freiburg, 1986.
- LURKER Manfred Lurker, *Wörterbuch der Symbolik*, Stuttgart, 1983.
- LUTHER *Die Bibel, nach der Übersetzung Martin Luthers*, Stuttgart, 1985.
- LXX *Septuaginta*, ediția A. Rahls, Stuttgart, 1971.
- LXXX 1658 *Vetus Testamentum graecum ex versione Septuaginta Interpretatum Juxta Exemplas Vaticanum Romae editum*, Londini, MDCLIII.
- LvB Leviticul de la Belgrad, tipărit de B.P. Hașdeu în *Cuvintele den bătrâni*; I, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de G. Mihăilă, București, 1983, p. 74–81.
- MILESCU Nicolae Milescu, *Enchiridion sive Stella Orientalis Occidentali splendens*, în *La perpétuité de la foy de l'Eglise catholique touchant l'Eucharistie, défendue contre le livre du sieur Claude*, Paris, 1669.
- MLD, BIBLIA 1688, I *Monumenta linguae Dacoromanorum, Biblia* 1688, Pars I, *Genesis*, volum întocmit de Alexandru Andriescu, Vasile Arvinte, Ioan Caproșu, Elsa Lüder, Paul Miron, Mircea Roșian, Marietta Ujică, Iași, 1988.
- Ms. 45 *Manuscrisul românesc 45*, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, cuprindând copia revizuită a traducerii lui Nicolae Milescu din *Vechiul Testament*.
- Ms. 4 389 *Manuscrisul românesc 4 389*, Biblioteca Academiei Române, cuprindând a doua traducere din secolul al XVII-lea a *Vechiului Testament* în limba română.
- MTL René Péler-Contesse, *Manuel du traducteur pour le livre du Lévitque*, publié par L'alliance Biblique Universelle, Stuttgart, 1985.
- MUNTEANU – TÂRA Ștefan Munteanu, Vasile D. Târa, *Istoria limbii române literare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
- NECULCE, O. Ion Neculce, *Opere, Letopiseșul Tării Moldovei și O samă de cuvinte*, ediție critică și studiu introductiv de Gabriel Strempel, Editura Minerva, București, 1982.
- NEGRUZZI Constantin Negruzzzi, *Opere I–III*, ediție critică, studiu introductiv, comentarii și variante de Liviu Leonte, Editura Minerva, București, 1974–1986.
- NTB *Noul Testament*, Bălgad / Alba Iulia, 1648.
- NTB 1988 *Noul Testament de la Bălgad, 1648*, București, 1988.
- NT 1703 *Noul Testament*, tipărit în Tipografia domnească, în orașul Bucureștilor, la anul mîntuirii 1703, de smeritul intru ieromonahii Antim Ivireanul.
- NYSSEN 1978 W. Nyssen, *Pămint cîndind în imagini*, București, 1978.
- PAMFILE 1913 T. Pamfile, *Povestea lumii de demult. După credințele poporului român*, București-Leipzig-Viena, 1913.
- PANAITESCU P.P. Panaitescu, *Nicolae Milescu Spătarul (1636–1708)*, versiune românească de Silvia P. Panaitescu, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Ștefan S. Gorovei, Editura Junimea, Iași, 1987.
- PASCU, SUF. ROM. G. Pascu, *Sufixe românești*, București, 1916.
- PASCU Giorghe Pascu, *Istoria literaturii române din secolul al XVII-lea*, Institutul de Arte Grafice „Viața Românească“, Iași, 1922.
- PDS *Parola del Signore. La Bibbia*, Traduzione interconfessionale in lingua corrente, Roma, 1985.
- PHILIPPIDE, O.R. Alexandru I. Philippide, *Originea românilor*, vol. I, Iași, 1925, vol. II, Iași, 1927.
- PHILIPPIDE, PRINCIPII Alexandru I. Philippide, *Opere alese. Teoria limbii*, editate de G. Ivănescu și Carmen Gabriela Pamfil. Cu un studiu introductiv și comentarii de G. Ivănescu, [Principii de istoria limbii p. 1–225].
- PHILIPPIDE Al. Philippide, *Monolog în Babilon*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
- PILLAT Ion Pillat, *Opere, I–III*, Editura Eminescu, București, 1983–1986.
- PO *Palia de la Orăștie*, 1581–1582, text, facsimile, indice, ediție îngrijită de Viorica Pamfil, Editura Academiei Române, București, 1968.

- POPESCU, 1961 Radu Popescu, *Istoriile domnilor Tării Rumânești*, în *Cronicari munteni I*, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, studiu introductiv de Eugen Stănescu, Editura pentru Literatură, București, 1961.
- POPESCU, 1963 Radu Popescu, *Istoriile domnilor Tării Rumânești*, în *Cronicile medievale ale României*, IV, introducere și ediție critică întocmită de Const. Grecescu, Editura Academiei Române, București, 1963.
- PRED. II *Predoslovia din BB.*
- PREFĂTĂ M. *Cuvînt înaintea cărții acesteia cătră preasfințitul mitropolit*, în ms. 45.
- PS. SCH. *Psaltirea Scheiană* (Ed. I.-A. Candrea), București, 1916.
- PUȘCARIU Sextil Pușcariu, *Istoria literaturii române. Epoca veche*, ediție îngrijită de Magdalena Vulpe, postfață de Dan C. Mihăilescu, Editura Eminescu, București, 1987.
- RAC *Reallexikon für Antike und Christentum*, Stuttgart, 1950—1986.
- RANKE-GRAVES R. Ranke-Graves / R.v. Patai, *Hebräische Mythologie. Über die Schöpfungsgeschichte und andere Mythen aus dem Alten Testament*, Reinbek bei Hamburg, 1986.
- REW W. Meyer-Lübke, *Romanisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1935.
- R-G *Biblia adică Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului și Noului Testament* trad. de Vasile Radu și Gala Galaction, București, 1938.
- RGG *Die Religion in Geschichte und Gegenwart*, Handbuch für Theologie und Religionswissenschaft, ediția K. Gallding, Tübingen, 1957—1965.
- ROSETTI, ILR Al. Răduță, *Istoria limbii române*, I, De la origini pînă la începutul secolului al XVII-lea, ediție definitivă, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986.
- ROSETTI-CAZACU-ONU Al. Rosetti, B. Cazacu, Liviu Onu, *Istoria limbii române literare*, I, De la origini pînă la începutul secolului al XIX-lea, ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Minerva, București, 1971.
- SCRIBAN, DICT. August Scriban, *Dicționarul limbii românești*, Institutul de Arte Grafice „Presa Bună“, Iași, 1939.
- SCHARBERT J. Scharbert, *Genesis*, în *Die Neue Echler Bibel: Kommentar zu Alten Testament mit der Einheitsübersetzung*, Echter Verlag, Würzburg, 1986.
- SDE 1682 *Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie*, București, 1682.
- SDE 1693 *Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie cîinească și rumânească*, diortosită de Atanasie Moldoveanul și tipărită de Antim Ivireanul, Mitropolia Ungrovlahiei, București, 1693.
- SDE 1697 *Sfînta și Dumnezeiasca Evanghelie*, cu voia prea luminatului și înălțatului Domn și oblăduitoriu a toată Țara Rumânească, Io Costandin B. Voievod, și cu porunca purtătorului pravoslaviei, prea sfîntul Kir Theodosie, Mitropolitul a toatei Țări Rumânești și exarhu plaiurilor, acum a doa oară tipărită și diorthosită mai cu multă nevoie, în Sfînta Mănăstire în Sneagov, la anul de la spăsenia lumii 1697, de smeritul intru ieromonahi Antim Ivireanul.
- SECG. Louis Séchar, Pierre Lévéque, *Les grandes divinités de la Grèce*, Paris, 1966.
- SERV. Jean Servier, *Les portes de l'année*, Paris, 1962.
- SSW *Siebenbürgisch-sächsisches Wörterbuch*, 1, Bd. 1924; 2, Bd., 1926; 5. Bd., 1931, Berlin-Leipzig; 3. Bd., Bukarest-Berlin, 1971; 4. Bd., București-Berlin; 1972, 5. Bd., 1975, București-Berlin.
- ST.L.EX. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra cărții a doua (Ieșirea) din Biblia de la București (1688)*, în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4389, în MLD, BIBLIA 1688, II, p. 1—75.
- ST.L. FAC. Vasile Arvinte, *Studiu lingvistic asupra primei cărți (Facerea) din Biblia de la București (1688)*, în comparație cu ms. 45 și cu ms. 4 389, în MLD, BIBLIA 1688, I, p. 47—128.
- THEOL. WB. *Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament*, ediția G. Kittel / G. Friedrich, Stuttgart, 1933—1979.
- Th.GL. *Thesaurus Graecae Linguae*, Paris, 1829 și urm.

- Th. LL *Thesaurus Linguæ Latinae*, Leipzig, 1931—1981.
- TIKTIN H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, I—III, Bucureşti, 1903—1981; Tiktin ² I—III, Wiesbaden, 1986—1989.
- URSU, NOI INFORM. N.A. Ursu, *Noi informaţii privitoare la manuscrisul autograf și la textul revizuit al Vechiului Testament tradus de Nicolae Milescu (I)*, în „Limba română”, XXXVII, nr. 5, 1988, p. 455—468; (II), XXXVII, nr. 6, 1988, p. 521—534; (III), XXXVIII, nr. 1, 1989, p. 31—46; (IV), XXXVIII, nr. 2, p. 107—121; (V) XXXVIII, nr. 5, 1989, p. 463—470.
- TOB *La Bible*, Traduction ecclésiale, Edition intégrale, Société biblique française, Les Editions du Cerf, Paris, 1988.
- VASMER, REW Max Vasmer, *Russisches etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1953—1958.
- VL *Velut Latina, die Reste der altlateinischen Bibel nach Petrus Sabatier. 2. Genesis*, ediţia B. Fischer, Freiburg, 1951—1954.
- VINEA Ion Vinea, *Opere*, I, ediţia îngrijită de Mircea Vaida și Gh. Sprințeroiu, studiu introductiv de Mircea Vaida, Editura Dacia, Cluj, 1971.
- VOICULESCU V. Voiculescu, *Poezii*, I—III, antologie și prefată de Aurel Rău, text stabilit de I. Voiculescu și V. Iova, Editura pentru Literatură, Bucureşti, 1968.
- VORONCA Elena Niculaie-Voronca, *Dalinile și credințele poporului român*, s. I, 1903.
- DE VRIES Josef de Vries, *Jüdische Riten und Symbole*, Wiesbaden, 1981.
- WEIGAND-HIRT. Fr. L. K. Weigand, *Deutsches Wörterbuch*, Fünfte Auflage, Giessen, 1909—1910.
- Dt. Wb.
- ZLATOUST *Mărgăritare, adecă cuvinte de multe feluri a celui întru sfinți părintelui nostru Ioan, arhiepiscopul Tarigradului, a lui Zlatoust, și ale altor sfinți părinți*, traducere de Șerban și Radu Greceanu, Tipografia Mitropoliei Bucureşti, 1691.

ALTE REFERINȚE

- A(cta) Petri et Pauli.
- AMBROSIUS Ambrosius, *De Noe et Arca*.
- AQ Aquila, *Traducere în greacă a Bibliei de Aquila din Sinope*.
- ARISTIDES Aristides, *Apologia*.
- AUGÜSTIN CIV. Aurelius Augustinus, *De civitate Dei*.
- AUGÜSTIN SERMO Aurelius Augustinus, *Sermones*.
- HD Herodot, *Historiae*.
- HOM. OD Homer, *Odiseea*.
- J. HUIZINGA Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii, Bucureşti, 1977.
- IER Ieronim, trad. *Vulgata* (347—419/20).
- JOSEPHUS ANTIQ. Josephus Flavius, *Antiquitates Iudaicae*.
- ISIDOR Isidor din Sevilia, *Etymologiae*.
- J.I. *Targum Pseudojonatan*.
- PHILO AB. et CAIN. Philon din Alexandria, *De sacrificiis Abelis et Caini*.
- PHILO DEC. Philon din Alexandria, *De decalogo*.
- PHILO VER. DIV. HER. Philon din Alexandria, *Quis verum divinarum heres sit*.
- ST. VICTOR Saint-Victor, H. de, *De Arca Noe et de arca mystica*.
- THEODOTION *Theodotion din Efes*, traducere în greacă a Bibliei.
- SYM. *Symmachus*, traducere în greacă a Bibliei.

ABREVIERI

ags.	= anglosaxon	mhd.	= medio-german literar
ahd.	= vechi german literar	mold.	= moldovenesc
ar.	= arab	munt.	= muntenesc
aram.	= aramaic	n.	= neutră
arom.	= aromân	năsăud.	= năsăudean
art.	= articol	nhd.	= nou german literar
asir.	= asirian	ngr.	= neogrecesc
aux.	= auxiliar	pers.	= persan
av.	= avestic	pl.	= plural
babil.	= babilonean	polon.	= polonez
băn.	= bănățean	prep.	= prepoziție
ceh.	= cehesc	rom. com.	= românesc comun
cond.	= condițional	rus.	= rusesc
criș.	= crișean	săs.	= săsesc
dr.	= dacoromân	s.-cr.	= sirbo-croat
ebr.	= ebraic	sg.	= singular
engl.	= englezesc	sîrb.	= sîrbesc
egipt.	= egiptean	sl.	= slav
f.	= feminin	slov.	= slovac
germ.	= german	sloven.	= slovenesc
germ. com.	= germanic comun	tăt.	= tătărească
gr.	= grec(esc)	tc.	= turcesc
gr.-biz.	= grecesc bizantin	tc.-tăt.	= turco-tătar
got.	= gothic	toh.	= toharic
i.-e.	= indo-european	trepp.	= din Tărpiu (săs. Treppen), în Transilvania
istrorom.	= istroromân	vbg.	= vechi bulgăresc
invar.	= invariabil	vfr.	= vechi francez
lat.	= latin	vind.	= vechi indian
lat. med.	= latin medieval	vnord.	= vechi nordic
m.	= masculin	vrom.	= vechi românesc
magh.	= maghiar	vsl.	= vechi slav
maram.	= maramureșean	uer.	= ucrainean
mgl.	= meglenoromân		